

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 22. Abundant. Suam perpendit miseriam & paternæ domus abundantiam, vnde ad illam reuerti proponit, sui accusator.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

rit D. Ioan. Effectus est oculorum Dei, tuorum illuminatio & quod illos referes, quibus tuam agnoscas & miseriam & infelicitatem, quibus sapienter argumenteris, quibus saluifera concipias egrediendi desideria, quibus firmiter proponas ad eum, eiusque gratiam remeandi. Hinc

Li. 2. con.

Pelagia.

Hic. 24.6.

expendit D. Hier. vt Pelagianorum retudat haereseim, diuina illa Domini verba per Hieremiam: *Ego plantabo eos, vt nunquam eradicentur, & ego dabo eis cogitationem, & sensum vt intelligant me.* Ne negligenter haec transeamus: *Ego dabo eis cogitationem & sensum*; vt nec cogitare quidem possit peccator, ad domum Dei regressum si haec illi Deus non ingesserit cogitationem: *Non quod*

2. Cor. 3.

5.

1. p. 9. 23.

simus sufficientes cogitare aliquid a nobis, quasi ex nobis. docet Apostolus. Si vero perpendas (inquit D. Th. primum, quod ad opus aliquod requiritur esse ipsius operis cogitationem: si nec quidem salutem tuam valeas cogitare, prout conuenit sine Deo, concludit qua ratione sine Deo opus illud possis perficere. In eundem sensum intelligit D. Bas. illa psalmista verba, quibus Dei electos hortatur, vt illi gratias referant immortales, quod eorum meminerit, dum peccatis haerent immeriti, in regionem abierant longinquam, ex culpa sua sub daemonis imperio, torquebantur, oculos illustrat, quatenus peccatis egressi eorum animum intenderent, qua ratione ad Dei gratiam reuertentur, qua tandem sanctissimi eualeantur:

Ps. 29. 5.

Psallite Domino sancti eius, & confitemini memoriae sanctitatis eius. Sollicitam Dei laudate memoriam & curam vos sanctificandi: sic vt quando minus de vobis eratis solliciti, curamque non gereratis salutis, cœcutientes ad ea quae vobis videre conueniebat, oculis orbi, ipse suos dignatus est ad vos conuertere.

Tract. 31.

in Ioann.

Luc. 23. 14.

Non segniter notat D. Augu. quod Christus dum cruci confixus esset, velut sacerdos stans in altari, Patrem rogauit pro inimicis: *Pater dimite illis: non enim sciunt, quid faciunt.* Quærit, num efficax illa fuerit oratio? respondet, efficacem fuisse, non in omnibus, sed in iis quibus ipse voluit. Ex alto crucis altari quosdam intuebatur quinnimo multos ex interfectoribus suis, inimicis suis: cœcutientes, oculis orbatos, miserandum statum non attendentes, firmavit ipse misericors super eos oculos pietatis, pro quibus & supplicauit, celesti orationi adscribendo. *Afectus: Videt*

D. Auey.

Tem. 9.

Ser. 39. in

Cant.

Cant. 1. 8.

bat quosdam suos inter multos alienos, illis iam peribat veniam, a quibus accipiebat iniuriam: non enim attendebat quod ab ipsis moriebatur, sed quia pro ipsis moriebatur. De his perdoctè D. Bern. ad

illa verba sponsi ad sponfam: *Equitatus meus in curribus Pharaonis assimilatus te amica mea.* Cum enim illa curribus veheretur Pharaonis, oculos suos in eam coniecit, dilexit, sibi que sponfam effragitat: *Equitatus meo.*

§. 22. *Abundant. Suam perpendit miseriam & paternæ domus abundantiam, unde ad illam reuerti proponit, sui accusator.*

Illo celesti lumine, donoque diuino confortatus prodigus oculos suos aperuit duoque considerauit, primum: propriam, ad quam deuenerat infelix calamitatem Codro sauper ot, nudior paxillo, sterilior Agrippa, Paulone iudicior. Tanalo famelicior, iustia clade miserior. Secundum: paternæ recordatur domus illustissimæ, ditissimæ, abundantissimæ, sic vt ipsius iustissimæ fortis famulis alimentum supererit copiosum, non siliquarum (quibus nec ipse vici concessum) sed panis: *Abundant panibus.* Hoc tibi incumbit agendum. Primum: attenta mente considera, quod te deduxerit peccatum, oculos aperti, quare à te ipso, vbi fu? quid mihi ex tot deperditis opibus acceruit emolumentum? quid cum illis luxuratus fu? quid ex tam maribus expensis mihi superest quo delicia quo euanere volupt. test? Ad hoc te Paulus hortatur, vt assidue reuolvas qui cum prodigo nostro patrum honestis rationibus tam multa patrimonialia vt sp. ritualia ita & temporalia decessisti. Quis tuarum finis delicia? quod nocturnarum, diurnarumque lucrum comellationum? Quis tuorum terminus studiorum qui dies graues, noctesque pertulisti grauiore? *Quem fructum habuisti tunc in illis, in quibus nunc erubescis?* De hoc laudatur Dauid, quando moto omni lapide, dolis adhibitis exercitu profligato, mortuo Vria, militibus caesis, se ad statum illum peccati, quo nullus infelicio, corruisset in se reuersus, lamentatur: *Miser factus sum & curuatus sum usque in finem, tota die contritus ingrediebar, quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus, & non est sanitas in carne mea, afflicti sum & humiliatus sum nimis.* In summam docteo miseriam præcipitatus, iacturam passus sum gratiæ Dei donorum Spiritus S. diuinæ familiaritatis, fraternitatis Angelicæ, regalæ æstimationis, ipsius exercitus, non minimæ partis ararij publici. Inordinatis iactiseci voluptatibus (hos dicit lumbos) modo sapio, modo video, modo iudico: vanitas vanitatum, & omnia vanitas: *Lumbi mei impleti*

impleri sunt illusionibus. Heu quantis impletur impudicus illusionibus? Puellam indicat Angelo formosiorē, sibi persuadet, si eius potitur amplexu, nihil ultra desiderandum, voluptatibus suis abunde satisfactum: & tandem omnia vana ceruit esse phantasmata, ipse tristis, infirmus, afflictus, adeoque bono nomine deiciens, vt omni ium pateat illusioni: *Afflictus sum & humiliatus sum nimis*, &c. Et agitur hominum infatigabiliter te ipsum inuere, in te reuertere: *Redite prauaricatorum ad cor*. Dauidem imitare: *Cogitavi vias meas, & conuertii pedes meos in testimonia tua*.

Secundum: paternae domus, recorderis affluentiae: confere miserum hunc statum, quo deprimeris, cum eius ubertate: comone quid perdidit, quid sis lucrat: quae domus illa, quae illa societas cui terga verasti, & quis ille cui modo conuiuii porcatius: quid tibi debeat, & hic quid tibi cōcedatur: haec namque cognitatio status praesentis excitabit horrorem, mouebitque efficaciter, vt illa deserta domo diligas alteram, omnique studio ad illam remeare collabores: Dauidem video sursum oculos ad magni patris familias domum attolentem: *Mini autem nimis honorati sunt amici tui Deus, nimis confortatus est principatus coris. Exurrexi*. Domus tua, Domine familiares consideravi: quam honorati sunt, quam illustres principes: quam firmiter fundati, quam abunde illis prouisum, quanto favore cumulati: huius consideratio me de statu illo misero licentem erexit, in quo prosternebar.

D. Augustini calamo dignum est argumentum ad illam Dauidis interrogationem: *In quo corrigi adolescentior viam suam?* Tres assignat interpretationes, quarum haec est secunda. Conter Dauidi occurrere, viam perditionis currentem adolescentem, *Adolescentior* quo nomine Christus prodigum indigitauit: *Adolescentior ex eis*. Sicut autem impudens hic & aperta fronte, patris discellit aedibus, suae carpens viā voluptatis, opū effusor, substantiam dilapidator vniuersae, sic cum tunc non vnicū esse prodigū, sed eorum videret increuisse numerum: illorum vnum attentē David considerat ad ima deiectum & qui tam illustri patre gloriabatur, vt subulcus, seruiens, fame languescens: quare hanc mouet quaestio: *In quo corrigi adolescentior viam suam?* quod medium salui eius opportunum? Attende (monet D. Augu.) hunc psalmū esse fustissimū: continet enim centum sexaginta sex versus, sufficentes, vt ex illo componat Ecclesia quatuor horas canonicas, Primam, Tertiam, Sextam & Nonā:

quod si multis excurrat versibus, pluribus scietur insuper mysterijs: vt etiam ipsae litterae à quibus versuum seminar exordia sua comprehendunt sacramenta. Illos etenim Dauid ordine digessit Alphabeticō Hebraeo, primum enim octonarium per A. inchoatur, secundum per B. & sic consequenter A. quod Hebraeis sonat *Aleph*, sapientiam denotat: quo signet quod eā omnibus velit proponere: quodque qui ea maximē indigent, & quos primū vult docere, sint adolescenter. In secundo octonario, sic percutatur: *In quo corrigi adolescentior viam suam?* Nota hos versus incipere à littera B. Hebraicē *Beth*, id est Domus: quo significet, quod adolescentem illu rationis expertem, imprudentem, vt qui talis domo discessit paterna, quinimo à seipso sit egressus, & viam ceperit sinistram, bona dilapidando, quae inde sibi detulerat, reddet sapientiorē, & in se reuertetur si oculos in domum coniciat paternam, comparationem faciat, eorū quae volens dereliquit, & quae nolens acquisiuit: quis fuerit ille locus adeo honestus, & quam iustame illud suile, vbi porcis conuiuit inhonoratus: quam bonis aubus domi sedulus patri seruerit, & quam malis aubus in terra miseriarum modo seruiat durissimo Domino, qui fame perimat sibi famulantem. Vtinam haec studiosius animo, filij prodigi, volueretis & mentis oculos sursum ad benignissimi patris vestri palatium attolleretis, & quam placida domestici pace perfruantur, consideraretis, Proh quam cito illud audiremus: *Exurrexi*, &c. *surgam & ibo ad patrem meum*.

Illud autē cum D. Bern nostro hæreat animo, quod non meminerit adolescens eorum qui in domo paterna placida quiete fruebatur, nec fratris senioris, nec mensae conuiuarum, sed mercenariorum recordetur & operariorum; Nolim amice, te constringere, vt caelum ascendas, Sanctorū gloriā meditaturus, qui Deo correptus, in sempiternū eius contemplare mercenarios, in hac vita operarios, hominū inuere Christianum à turbis saecularibus remotum, qui vitam suam certam curamque ducit confessionibus, elemosynis, orationibus, ieiuniis, quam vivat sedatus, imperturbatus, quanto gaudio tripudiet interiori. Alterum considera nobilem dignitate sublimem, qui sollicitus viuit animae salutis, quam pacatē dies vitae percurat, hilari mente iis potitus, quae tantis tu quaris tribulationibus? Pius vxoratus, quam modeste noctem cum coniuge transigit, quanto gaudio, honore quanto filios procreet, & in perfectam educet aetatem. Deo-

III. Qui sunt Dei mercenarij qui panibus abundant.

ritus Religiosus qui medio noctis silentio de cubili surgit: quo periturus gaudio decantans horas matutinas: tu vero nebulis curris inquietus, curis anxius, periculis perterritus, proprio inuigilans detrimeto, & tandem p̄a inopia deficiens contabescis. Quādo noctibus obambulas grauiori ferro grauidus, quā vel mulus defertet, infōnis, pruina pluuiisque expositus, ad domnū angulos collisus, v̄tinam hæc animō reuolueres: *Quanti mercenarij in domo patris mei abundant pambus, ego autē hic fame pereō.* O quā quietus talis cubili si. o in vtramque dormit aurē, quāta consolatione perfunditur in choro Religiosus, quāta v̄nit alacris cū coniuge sua maritus Dei famulus: *Ego autē hic fame pereō.* Sic amicus Iob de illis pr̄nuntiat: *Respicet homines, & dicit, peccati.* Conspice viros rationis cōpores, & ex illa viuentes; eorūque perpende consolationem, gaudiū, mentisque delicias, & tuā ex his intellige calamitatem. Contemplantor te Deo dicatos religiosos, tot sacras virgines, qui tribulationibus obrui religionis ergo Deique causā, quāto superabundant gaudio, quāta incredibili læticia demulceantur: *Abundant pambus.* Ita seipsum tibi offert Apostolus: *Repletus sum consolatione, superabundo gaudio. Abundant consolationes per Christū.* *Ego autē hic fame pereō, surgā, & ibo ad patrē meum, & dicam ei: Pater peccati in calum &c.*

Iob. 33. 27

2. Cor. 7. 4
2. Cor. 1. 5

Opinor illū legisse quod olim Dominus per Osā consuluerat: *Conuertere se acl ad Dominum Deū suū. Quoniam corruisti in iniquitate tua. Tollite vobis si ū verba & conuertimini ad Dominū.* Iustificacionis specula mysterium, conuertere te ad Deum, a peccato resurgere, verba eximo peccatore deprimere, quibus reatū tuum humilis fatearis. Nihil adhibere possumus pretio dignū nec meritis plorari: cū il a non habeat peccator: *Tollite vobiscum verba, verba confessionis vestrorū peccatorū.* Hoc frequenter expendit D. Chrysotho. Deū per Isaiā nobis pr̄cepisse: *Dic tu prior iniquitates, ut iustificeris:* legunt Septuaginta, quorū lectio Sanctis Patribus est valde familiaris, quod in vulgata scribitur: *Narra si quid habes, ut iustificeris.* Hæc Adā fuit, testatur idē D. Chryl. causa perditionis, quod ipse Deū supplex non adiecit, sed illū prior Deus conuenit, nec se prior accusauerit pr̄cepti transgressorem, dum Dei pr̄sens adesset cōspectū: quinimo culpæ commissa vanas adduxit rationes, & à Deo reprehensus, partū est vt reatū suū fateretur, & in mulierē culpā reiecit imo in ipsū Deū crimen impudens retorsit, quod talem sibi sociam maritallet. Hæc quoque Cainum ratio perdidit: *Quamobrem quæ-*

D. CHR. si. orū. Hæc Adā fuit, testatur idē D. Chryl. causa perditionis, quod ipse Deū supplex non adiecit, sed illū prior Deus conuenit, nec se prior accusauerit pr̄cepti transgressorem, dum Dei pr̄sens adesset cōspectū: quinimo culpæ commissa vanas adduxit rationes, & à Deo reprehensus, partū est vt reatū suū fateretur, & in mulierē culpā reiecit imo in ipsū Deū crimen impudens retorsit, quod talem sibi sociam maritallet. Hæc quoque Cainum ratio perdidit: *Quamobrem quæ-*

rit D. Chrysoth. cum peccatum suum esset confessus, factū tunc damnaisset, dicens, se maiora peccata se, quāta vt veniam mereretur non abluisset peccata. Hæc est ratio, respondente: *Quoniam non dixit que maiora iussit propetera: Non enim simpliciter dixit: Dic tu iniquitates tuas, sed ait, dic tu prior.* Quod queritur: *Et est, nō simpliciter esse dicēdas, nec expectandam redargutionem accusantis.* Hic autē nō dixit: prior, sed expectauit donec redargueretur à Deo: quin potius illo redarguente negauit.

Hinc inquit, Iarē cognosces, num verā penitentiam viam ad culpam in etis remissionem, si non tantum noui te contumax excuses, sed prior distincte, lemoto omni suo teipsum reum accusas: hoc quippe spiritus s. i. viro isto commei dat: *Ita ut prior est accusator sui.* Vt enī quā Prius appositē salutis suæ disponat adolecens: *1. 17. diū, adire partē proponit, nec ex peccare redarguentem, impiudentem exprobrantem in otēdiētiā, irreuerentiam, bonorum dilapidationem, inhonestā viā conuersationem, sed ipse prior festinus accedere, pedibus a uolui detractione arua & candidē viam damnare præcitant.* Hoc animō concepit: *Dicam P. peccati, De viliū illo statuit assurgere iusti: Surgam: nec in solo hæsit tepidus proposito, sed si benē hoc prius cogitauit, illico melius factio compleuit: Postquam dixit inquit D. Chrysoth. reuertit ad patrē m. ū. D. Cyr. verbum hoc illi bona omnia obtulit: sen potius non hoc est verbum simpliciter, sed opus verbo adsumum. Vbi Ca. 4. ad enim prius dixit: Reuertar, reuertus quidem est, 1. 2. 4. & totum illud iter rediens conf. cit. Hæc sunt v. V. lia proposita, hæc ponderis maximi resolutiōnes, Resolutiō firmæ quidem & stabiles, alique mora in prætiō firmam redactæ, vt nihil ea. possit remorari: quales coram mo conceperat Magdalena: *Vi cognouit quæ Chrysoth. les D. Pau. commendantur: Continuo non acquiescit. Gal. 2. ni carni & sanguini.* Quales laudibus effert rex & propheta: *Sicut sagitta in manu petri sic filij p. excusso ū.* Qui filij optant esse excussorum, ab omni liberi peccato, sine necessitate, velut sagitte manu fortissima eubrata, non vt sagitte puerorū manu missæ languidiōri, vt aere quolibet ferantur illasque quodlibet occurrentes detineat: si statque ne progrediantur: at iacula manu contorta robustissima, quæ nec thorax terreus vel retundat, vel hebetet. Qui talia complet cōsideria vota que opere perficit: hunc beatum, mouet David, canonis: *Beatus vir qui impleuit desiderium suum ex ipsis, non confundetur, cum loquetur inimicis suis in porta.* Ne timeat, in hora mortis non confundetur ab hostibus.*

§. 23. Vidit à longe, accurrit. Patris a-

mortuum Domine, numquid dicitur Pharisæi tibi resuscitandi desse potestatem, ut dixerunt Dicant modo inte ligant, quod de plorem damnum, mortemq; te hominis. Loquitur Moy-

66 C Vm autem adhuc longè esset, visis illum pater ipsius, & nosf. cordia motus est, & accurrens cecidit super collum eius, & osculatus est eum: dixitque ei filius: Mater peccati in calum & cora te, iam non sum dignus vocari filius tuus. Regressum ad patris domum me itatur, nec benignus domit deceptus: sed totis multa oculus, circumspiciens, vidit à longe redentem, iam ex primo conuictu filium agnouit, ilico subsilit, currit, filio currit obuius. Nec nimum hic nos verbum inconsideratum præterit lam hoc expendimus: Cum adhuc longè esset, vidit illum pater. Ut ipsius vidit reuertentem, Accurrit. Non se subtrahit: Pa i, quando filius ei Absalon adducebatur qui patris offendera animum fratrioda recipiendus: non ait: Faciem meam non videt. Sed ple pro it obuius: Accurrit. Progre ditur lento passu filius pudore suffusus peccentim, at misere acors pater festinus testiuul- que viam anteuerit filium recep urus: ita ut ce- lerior adoleo pater in gratiam recepturus, quam filius recipiendi: Accurrit. Quid prope- ras, pater clementissime: perpende canicem de- decere tuau qu senilem gratiam, has per- currere plateas non detinendam. Nihil hoc te moueat, tanto quippe gaudio paterna viscera perfundebarur, & infueta animo iogrunt læti- tia, cordique iubilum ut in occursum velox ra- patiat, nescit illa tarda molimina nec curat si de se spargatur egisse, quod gratia & patris derogare auctoritati: Obuius illi, quasi ma- ter honorificata. Quis matris detineat cursum, filij regressum suspirans, & quahs illa ser batur mater Tobie quem diu expectatum vidit re- manentem.

quis mishi daret, cor populi huius esse &c. Ita legit D. Chrysostom. quod nostra vi lya a ponit: Quis det, saltem eos habere men- tem, ut timeant me, & custodiant vniuersa manda- ra mea in omni tempore. Domine, tibi hoc obii- cient tibi liberu no esse cor hominis infedere pro voluntate. Perplacet modo sciant, me tan- ta hominem creasse libertate, ut quidquid ani- mo federit, non aliunde impeditus exequatur. Noemo contestatur: Paucet me fecisse eos. Do- mine exprobr. bunt scientie tue quoad futu- ra defectum, ut multi hæretici, stultiq; som- niarunt. Nihil refert, illa malim effugiant, quam in me mentem arguant insensibilem, qui ho- mi- um non compatit seu præsentis, seu futurae perdit. Oni. De de grauitate de his D. Ambr. D. AMBR. Quanta moralitas Domini, quis perlicitari magis Lib. 5. in apud nos iudicium suum, quam affertum maluit. c. 6. Luc. Amorem perpende: Currit obuius peccatorem in illud: recepturus. Facinus regi senicij plus laus in- de ceptum, tamæ maiestati prius alienum, oc- currere ut si ium recipiat: illi sufficiat quod quietus sedeat, & expectet longanimitis: quin- imo & hoc sæpe plurimi facti si redcem in domum admittat, sic tamen ut faciem eius non videat, & quos offenderat, oculos: non intuea- tur ut de Daude prælitauimus. Superat ta- men paternus hic affectus, parentum om- nium affectum, ipseque filius plus ceteris dili- git, vnde non conlecto currit modo pa er ob- uis redentem.

Ex Theodoro noimus nomen Dei Græ- cum heds derivari a Jety, quod significat Cur- vere: Græci quippe solem & stellas ut Deos ad- orabant qui perpetuo cursu caelos pertagantur D. Dan ascen. docet sic vocari, non quod cur- rat incessanter sed quod magna succum di- genia. Quid Petro futurum, si tanta q: anta Dominus illi succurrit, non accurrisset adigen- tia? quid de Dauide sperandum? Nisi qua Do- minus adiuu me paulo minus habuisset in infer- no an ma mea. Et quid tibi non fuisset timen- dum nebulo peruersissime, si commissis tot he- leribus, quorum te mordet conscientia, Deus suo non accurrisset auxilio; te lesentando, vi- ces diab li n te præteraret, adimudo: Cur- rebat hic adolefcens, in via Dominus occur- rit: solitatus misericor tia: Mifer cordia motus Ps. 58. 27. accurrens. Hoc iunias, quod de ilo David de-

Deut. 5. 29

Gen. 6. 7.

D. AMBR.

Luc. 10. 40.

57

Li. 3. de

Græcos

assettu.

curan.

Li. 1. fides

orbokova

e. 12.

Ps. 93. 27.

Ps. 58. 27.

